

Plats: Via videolänk

Protokoll

Närvarande:

Thomas Elmqvist (ordförande)
Erik Ahlgren
Anna Mia Ekström
Maria Eriksson Baaz
Katarina Gidlund
Anders Olofsgård
Lennart Olsson
Sharon Rider
Thomas Wågberg

AnnaMaria Oltorp, enhetschef, Sida/FORSK
Pernilla Sjöquist Rafiqui, utvärderare,
Sida/VERKSTÖD

Anders Troedsson, UD

Övriga närvarande:

Andreas Admasie, Sida/FORSK (protokoll)
Lisa Román, Sida/FORSK
Katri Pohjolainen, Sida/FORSK

Göran Holmquist, avdelningschef,
Sida/HUMASIEN

Mötets öppnande

Ordförande Thomas Elmqvist öppnade mötet.

Protokoll från föregående sammanträde, som tidigare skickats ut till rådets medlemmar för synpunkter och godkänts, lades till handlingarna.

Föredragningslistan godkändes

Ledamöter anmälde inget jäv i förhållande till enskilda punkter på föredragningslistan.

Ledamöter och deltagande presenterade sig.

Rutiner för protokollföring beskrevs.

Information från Sida och forskningssamarbetet

Chefen för avdelningen för Asien, Mellanöstern och humanitärt bistånd, Göran Holmquist sammanfattade aktuella frågor för Sida generellt; och chefen för enheten för forskningssamarbete, AnnaMaria Oltorp, berättade om nyheter för forskningssamarbetet specifikt samt utlysningar på gång. Informationen från Sida och FORSK fokuserade framförallt på situationen till följd av COVID-19 och hur Sida agerar i ljuset av de pågående utmaningarna.

Effekter av COVID-19-krisen för program och partnerorganisationer diskuterades, samt potentiella effekter för biståndet globalt. Ordförande noterade att frågan kommer att återkomma.

UNESCO

Föredragande: Andreas Admasie

Sidas enhet för forskningssamarbete planerar beredning av stöd till en första fas av UNESCOs föreslagna program *Strengthening STI Systems for Sustainable Development in Africa*. Enhetens beredningskommitté har sammanträtt och utfärdat ett antal rekommendationer som skickats till UNESCO.

Med utgångspunkt i beredningsplanerna och övrigt underlag ombads rådet reflektera över hur man ser på den föreslagna insatsen, under antagandet att ändringar enligt rådets Sidas rekommendationer till UNESCO införlivas i ett slutgiltigt förslag.

Rådet underströk vikten av att få UNESCOs båda vetenskapliga sektorer att samarbeta, trots svårigheter. Rådet uttryckte önskan att få diskutera beredningen igen nästa möte, med reviderat förslag och de kommentarer Sida skickat till UNESCO, som rådet då kan ta ställning till. Rådet uttryckte även en önskan att i framtiden få mer fokuserade läsinstruktioner och mindre material. Det efterfrågade en mindre översikt över Sidas bredare stöd till UNESCO och var den föreslagna insatsen passar in.

Under diskussionen lyftes frågan om implementering i olika länder och hur länderna samarbetar inom programmet. Det påtalades att kopplingarna länderna emellan bör stärkas, och tydliga handfasta mål efterfrågades. Det påpekades att förslaget känns otydligt och att medan de utmaningar som beskrivs är enorma är det inte klart hur aktiviteterna ska överkomma dessa. Vikten av att säkerställa efterfrågan i länderna påtalades också

UNRISD

Föredragande: Andreas Admasie

Sida, som är UNRISD största kärnstödsgivare, har efter konsultationer med en rad aktörer beslutat att fasa ut sitt mångåriga stöd till organisationen och beredning av stöd till utfasningsperiod pågår. Rådet diskuterade senast denna fråga 2016-04-20. Sida önskar hålla rådet uppdaterad om denna process och rådet ombads reflektera över aspekter Sida bör ta i åtanke när man planerar utfasningen.

Rådet uttryckte stöd för utfasnings-strategin, men rekommenderade också att Sida säkerställer att den typ av frågor som UNRISD driver fortlever i Sidas portfölj och att dess nätverk kan fångas upp.

Rådet diskuterade Sidas bevekelsegrunder, UNRISDs roll, och dess påverkansmöjligheter. Det påtalades att väldigt lite i UNRISDs ansökan indikerar att detta rör sig om ett utfasningsstöd, utan att mesta ger intrycket av att vara 'business as usual'. Frågan om vad som händer med de pengar som tidigare gick till UNRISD när Sida fasar ut stödet ställdes, och huruvida Sida kan hitta någon annan forskningsaktör som kan ta upp UNRISDs forskning om ojämlikhet, givet att kritisk forskning på området är viktig men svårfinansierad. Den mer övergripande frågan om hur stöd initieras, utvärderas och avslutas på FORSK restes, samt hur detta relaterar till rådets funktion.

Fördjupad strategirapport

Föredragande: Lisa Román

Sida har lämnat en så kallad fördjupad strategirapport till regeringen. En fördjupad rapportering görs ett par år innan regeringen tar fram en ny strategi (nuvarande strategi sträcker sig fram till och med 2021). Syftet är att sammanfatta erfarenheter från hela den hittillsvarande strategiperioden. Rådet delgavs rapporten dels som information om aktuellt forskningssamarbete, dels som underlag för reflektioner avseende kommande strategi med utgångspunkt i rapportens rekommendationer.

Frågan om nästa forskningsstrategi borde inkludera högre utbildning – eftersom forskning är beroende av högre utbildning och vice versa - lyftes. I den fördjupade strategirapporten har Sida inte rekommenderat att det tas in i forskningsstrategin, då sådant stöd i så fall riskerar att tas in på bekostnad av det redan sköra forskningsstödet och dessutom delvis kräver en annan kompetens än enheten för forskningssamarbete för närvarande besitter. Istället ses det som en större fråga för biståndet.

En annan fråga som inte ingår i den fördjupade strategirapporten men som kan bli aktuell i utformningen av en ny strategi är frågan om uppdragsforskning. Det finns ett behov för Sida att ta fram biståndsnära studier och rapporter i relation till andra strategier. Ett utkast till ett paper på ämnet har tagits fram. Där argumenteras att ett sekretariat för att ta fram sådana studier inte ska ligga på enheten för forskningssamarbete, men att det möjligen vore lämpligt att medel anslås för sådana studier inom forskningsstrategin, för att förenkla hanteringen inom Sida.

Rådet uttryckte sin önskan att vara delaktig i diskussion runt den kommande strategin.

Under diskussionen påtalades att det inte går att stödja grundutbildning på universiteten, då detta riskerar svälja alla resurser, men att man därför inte bör undvika att hantera relationen forskning/undervisning, givet att nästan alla som forskar också undervisar. Det påpekades också att COVID-19-krisen, som inte alls behandlas i rapporten (färdigställd i början av mars), i grunden kan komma att förändra väldigt mycket, också för forskningssamarbetet.

Att det sker *brain drain* även i Sidas doktorandprogram framhölls, och att detta bör nämnas i dokumentet. och en formulering runt stöd till syd-till-syd-samarbeten efterfrågades. Det påtalades vidare att forskning om högre utbildning finns i Sverige.

Frågan om koppling mellan högre utbildning/forskning och ekonomisk utveckling/demokrati diskuterades. Om man vill argumentera för utbildning för ekonomisk utveckling kommer förmodligen stöd till grundutbildning före stöd till forskning och forskarutbildning. Däremot kan universitetens roll för en demokratisk utveckling vara ett mer övertygande argument, givet den svenska regeringens stora fokus på demokratifrågor. Demokratiperspektivet är också ett argument för en närmare koppling mellan forskning och högre utbildning.

Trafiksignalsystemets användning i rapporten ifrågasattes, och i vilken grad detta verkligen fungerar i självvranssakande syfte.

Övriga frågor

Anders Troedsson informerade allmänt om arbetet med forskningspropositionen som just nu tas fram under utbildningsdepartementets ledning.

Kommande möte

Ordföranden gick igenom kommande möten

Kommande rådsmöten 2020:

8 juni

19-20 oktober (gemensamt möte med KUF)

10 december (gemensam lunch med Sidas styrelse)

Antecknade preliminära agendapunkter för kommande möte är följande:

- UNESCO
- AI
- Frågan om uppdragsforskning

- Utvärdering av bilateralt forskningssamarbete (management response)

Ordföranden uttryckte avsikt att återkomma med utomstående frågor.

Mötets avslutades